

18.12.2018

Kansliapäällikkö

265 §

Vanhankaupungin kosken itähaaran kunnostamista selvittävän työryhmän raportti

HEL 2017-002618 T 00 01 04 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti merkitä tiedoksi Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostusta koskevan 22.2.2018 päivätyn hankesuunnitelman sekä Vanhankaupunginkosken ympäristön virkistyskäytön ja padon itähaaran kunnostamisen toteutusvaihtoehtoja selvittävän työryhmän toimenpide-ehdotukset.

Samalla kansliapäällikkö päätti todeta, että kaupunkiympäristön toimiala jatkaa hankkeen edistämistä osana normaalia toimintaa yhteistyössä asianomaisten muiden kaupungin ja ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Päätöksen perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto katsoi 25.11.2015 § 308 loppuun käsitellyksi Vanhankaupunginkosken padon purkamisesta vuonna 2014 tehdyn aloitteen. Vastauksessaan valtuustolle kaupunginhallitus totesi, että padon suojelemisen edellytyksistä on käynnistetty selvitys, ja selvityksen tulokset jatkotoimenpiteineen tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi. Sitä ennen asiaa käsiteltiin 14.9.2015 § 851 kaupunginhallituksessa, joka päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että käynnistetään tarvittavat selvitykset, jotta kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle voidaan myöhemmin tuoda esitys padon purkamisesta tai säilyttämisestä.

Kaupunginhallitus merkitsi 9.1.2017 § 27 tiedoksi Vanhankaupunginkosken padon purkamisen oikeudellisia edellytyksiä ja vaihtoehtoisia toimenpiteitä koskevat selvitykset sekä Uudenmaan ELY -keskuksen lausunnon. Samalla kaupunginhallitus totesi, että saatuihin lausuntoihin ja selvityksiin pohjautuen tulee valmistella esitys, jossa kalojen nousuedellytyksiä itähaarassa parannetaan vaihtoehdon "Nyky+" mukaisesti.

Nyky+ vaihtoehdossa pato ja kosken itähaara säilytetään ja kunnostetaan. Lisäksi pidennetään kalatietä pituusprofiilin loiventamiseksi, muokataan pohjarakenteita ja rakennetaan pohjapato eli koskenniska kosken yläosaan sekä rajoitetaan voimalaitoksen käyttöä lohikalojen ja ankeriaan vaellusaikoina.

18.12.2018

Kansliapäällikkö

Kaupunginjohtaja asetti 15.03.2017 § 24 § johtajistokäsittelyssä työryhmän selvittämään Vanhankaupunginkosken ympäristön virkistyskäyttöä ja padon itähaaran kunnostamisen toteutusvaihtoehtoja. Työryhmän tehtävänä oli Vanhankaupunginkosken padon purkamisen tutkimiseen liittyviin lausuntoihin ja selvityksiin perustuen valmistella jatkotoimenpide-esityksiä kustannusarvioineen mm. siitä kuinka kosken ympäristön virkistyskäyttöä voidaan kehittää alueen luonto- ja kulttuuriarvot huomioiden ja kuinka kosken itähaaraa voidaan kunnostaa kalojen nousuedellytysten parantamiseksi muun muassa rajoittamalla voimalaitoksen käyttöä kalojen nousuaikoina. Lisäksi työryhmän tuli varmistaa toiminnallaan keskusteluyhteys ja vuorovaikutus kosken käyttäjiin, suojelutahoihin ja muihin sidosryhmiin ja tehdä ehdotuksia yhteiskehittelyn kautta yhteistoiminnan edellytysten parantamiseksi.

Työryhmän asettamispäätös on liitteenä 1.

Työryhmän esitykset

Työryhmä on teettänyt itähaaran kalojen nousuedellytysten ja virkistyskäytön parantamisen vaihtoehtoja WSP Finland Oy:llä hankesuunnitelman. Konsulttityössä pääasiallisiksi tavoiksi toteuttaa Nyky+ -vaihtoehtoa todettiin itähaaran vaellusreitit loiventaminen kalliota louhimalta ja alasuvannon aluetta muokkaamalla.

Työn yhteydessä itähaarassa teetettiin arkeologisia tutkimuksia kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi ja selvitys uhanalaisen vuollejokisimpukan esiintymisestä. Selvityksen liitteenä olevan Museoviraston lausunnon mukaan hankesuunnitelma on toteuttamiskelpoinen eivätkä toimenpiteet aiheuta RKY- alueella merkittäviä muutoksia tai uhkaa alueen erityisille arvoille. Suunnitelman teon yhteydessä tehdyt vesialueen ja koskiuoman rantojen inventoinnit ovat lausunnon mukaan riittävät hankesuunnitelman toteuttamiseksi, mutta vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointia on tarkennettava alasuvannon osalta.

Työryhmä suosittelee, että Vanhankaupunginkosken itähaaran nousuedellytyksiä parantavat muutostyöt toteutetaan. Virkistyskäytön parantamiseksi työryhmä esittää lisäksi mm. kalastuslaitureita, puistokäytävän tulvatorjuntaa ja turvallisuutta palvelevia rakenteita.

Alueen virkistyskäytön varsinainen kehittäminen esitetään tehtäväksi osana koko laajemman lähiympäristön ja ympäröivien alueiden kehittämishankkeita. Osa pienemmistä toimenpiteistä on mahdollista toteuttaa erillisinä hankkeina, kuten esteettömät laiturit suvannon eteläpäässä.

Työryhmä suosittelee lisäksi länsihaaran voimalaitoksen turbiinin käytön rajoittamista huhtikuusta kesäkuuhun.

18.12.2018

Kansliapäällikkö

Esitetyt toimenpiteet eivät ole ristiriidassa HSY:n varavedenottamon toimintaedellytysten kanssa. Toimeksiannon tavoitteet vaellusedellytysten parantamiseksi noudattavat valtioneuvoston hyväksymää vesienhoitosuunnitelmaa.

Työryhmän mukaan itähaaran työt voivat edetä itsenäisenä hankkeena riippumatta padon ja voimalaitoksen omistuksesta. Tällä hetkellä pato on kaupunkiympäristön toimialan mukaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) omistuksessa.

Työryhmän 27.4.2018 päivätty ehdotus on liitteenä 2. Hankesuunnitelmaraportti liitteineen on liitteinä 3-10.

Kustannusarvio

Itähaaran ja sen ympäristön muutostöiden toimenpiteiden alustava kustannusarvio on 650 000 euroa. Hanke on tarkoitus ohjelmoida kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelmaan tai talousarvioehdotukseen vuonna 2020 alkavaksi hankkeeksi.

Jatkotoimenpiteet

Jatkotoimenpiteenä työryhmä esittää, että itähaarasta laaditaan kaksiosioinen virtaamamalli, jotta nousuedellytyksiä voidaan tutkia paremmin.

Itähaaran kunnostus edellyttää vesilain mukaista lupaa, ja Natura-arvioihin kohdistuvista vaikutuksista on laadittava Natura-tarvearviointi. Vuollejokisimpukoiden siirto hankealueelta edellyttää ELY-keskuksen työnaikaista lupaa. Kosken alapuolisen suvannon osalta voi olla tarpeen laatia vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi.

Työryhmän asettamispäätöksessä todetaan, että työryhmän jäsenet seuraavat ja varmistavat, että ryhmässä sovitut toimenpiteet etenevät omissa organisaatioissa operatiiviselle tasolle. Tuloksista ja toimenpiteistä raportoidaan työryhmässä.

Jatkotoimeksi esitetään, että työryhmän toimenpide-ehdotukset 27.4.2018 ja 22.2.2018 päivätty hankesuunnitelma merkitään tiedoksi, ja kaupunkiympäristön toimiala jatkaa hankkeen edistämistä osana normaalia toimintaa yhteistyössä asianomaisten muiden kaupungin ja ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

18.12.2018

Kansliapäällikkö

- 1 Työryhmän asettamispäätös 15.3.2017
- 2 Työryhmän ehdotukset
- 3 Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus -raportti
- 4 Raportin liite 1, Asemapiirustus
- 5 Raportin liite 2, SubZone Oy 2017 arkeologinen vedenalaisinventointi
- 6 Raportin liite 3, Alleco Oy suursimpukkaselvitys Vanhankaupunginkosken itähaarassa 2017
- 7 Raportin liite 4, viranomaisneuvottelun muistio
- 8 Raportin liite 5, sidosryhmätilaisuuden muistio
- 9 Raportin liite 6, Kooste kommentteista raportti- ja suunnitelmaluonnokseen
- 10 Raportin liite 7, Museoviraston lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Työryhmä
Kaupunkiympäristön toimiala

18.12.2018

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 265 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

18.12.2018

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Juha Summanen
hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 19.12.2018.